

Ajánló

A katalogizálás reformjai

2011. okt. 31-én a *Kongresszusi Könyvtár* nagy jelentőségű bejelentést tett. Befejeződött az **RDA** (Resource Description and Access, az új, szemantikus és FRBR-modell-alapú könyvtári leírási szabvány) első intenzív tesztperiódusa, melyet a Kongresszusi Könyvtár, az (amerikai) *Nemzeti Mezőgazdasági Könyvtár* és a *Nemzeti Orvostudományi Könyvtár* által megalakított munkacsoport végzett 26 partnerintézmény, számos könyvtáros, informatikai és szabványügyi szakember bevonásával. A teszt befejeződött, és az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy a MARC-nak a jelen szükségletekhez való igazítása sokkal nagyobb feladat lenne, mint az RDA ma még meglévő hiányosságainak a kifejtése. (*Király Péter* Katalist)

Az új könyvtári szabvány a katalogizáló társadalom számára jelentős szemléletbeli változásokat jelent, és bizonyos időre minden bizonnyal szükség van az alkalmazkodáshoz. Az **RDA**-dokumentum (Forrásleírás és hozzáférés) a nemzetközileg elfogadott koncepciókhoz, teoretikus keretekhez, bevált katalogizálási elvekhez és gyakorlathoz igazodik. Elméleti alapja az entitás-kapcsolatanalízissel készült **FRBR** (Functional Requirements for Bibliographic Records = A bibliográfiai tételek funkcionális követelményei) és a **FRAD** (Functional Requirements for Authority Data = A besorolási (autorizálási) adatok funkcionális követelményei) tanulmány, illetve modell. **Vass Johanna** „Az RDA (Resource Description and Access) kapcsolata a nemzetközi könyvtári modellekkel, és elemkészletekkel I.” cikkében elsőként az FRBR és az RDA kapcsolatát fejti ki bővebben. A TMT következő lapszámaiban a témát tovább boncolgatja.

Mátyás Melinda „Kéziratok, kódexek feldolgozása MARC formátumban” című tanulmányában a hazai modern kéziratafeldolgozási szabvány hiányában a külföldi szabványok közül egyet kiemelve bemutatja a kéziratok lehetséges leírását MARC formátumban, valamint kitekintést ad a jövőbeli esélyes új könyvtári szabványra (RDA) és arra, hogy ez jelenleg milyen lehetőségeket nyújt a kéziratok katalogizálására.

Félaautomatizált katalogizálás

A személyek, mindenekelőtt a szerzők egyedi azonosítása a könyvtári (és egyéb hasonló célú) rendszerek, szolgáltatások létrehozása során kardinális kérdés. A könyvtári világban már ismert és elterjedt **VIAF** (The Virtual International Authority File = Virtuális Besorolási Állomány) mellett létezik egy nemzetközi szabványos megoldás: a nemzetközi szabványos névazonosító (ISO 27729:2012 Information and documentation – International standard name identifier (ISNI)). Egy országos könyvtári rendszer (illetve szolgáltatás) fejlesztésekor kézenfekvően felmerül egy ilyen nemzetközi azonosító bevezetése, ami magában foglalja egy nemzeti ügynökség felállítását. **Dancs Szabolcs** „Bemutatkozik az ISNI, a nemzetközi szabványos névazonosító” című cikkében bemutatja a besorolási és bibliográfiai rekordok létrehozásának hagyományos és félautomatizált útját.

Fonyó Istváné